

Arbeidsnotater

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

OSLO: Postboks 8131 Dep, Oslo 1
Tlf. (02) *41 38 20

KONGSVINGER: Postboks 510, Stasjonssida, 2201 Kongsvinger
Tlf. (066) *14 988

IO 79/1

15. januar 1979

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET INNHOOLD OG MULIGHETER

av

Tor Nygaard

	Side
1. Innledning	1
2. Registerets innhold	1
2.1. Omfang	1
2.2. Enheter	1
2.3. Kjennermerker	2
2.4. Valg av statistisk enhet	4
3. Formål og bruk	4
3.1. Samordning og arbeidsforenkling	4
3.2. Direkte bruk i statistikkproduksjonen	5
3.3. Sammenstilling av data	5
3.4. Ekstern bruk av registeret	7
4. Vedlikehold og teknisk oppbygging	8
4.1. Kilder for ajourføring	8
4.2. Oppdatering og lagring	9
5. Kopling til administrative registre	9
5.1. Generelt	9
5.2. Momsstatistikk	10
5.3. Arbeidstakerstatistikk	11
6. Registrering av sammenhenger innen registeret	12
6.1. Referansenummer ved sammenslåing og oppdeling	12
6.2. Henvisning til dublett	12
Vedlegg 1-7	14

Ikke for offentliggjøring. Dette notat er et arbeidsdokument og kan siteres eller refereres bare etter spesiell tillatelse i hvert enkelt tilfelle. Synspunkter og konklusjoner kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

1. Innledning

I løpet av de siste åra har Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret gjennomgått store forandringer. Mange som i dag bare har perifer tilknytning til registeret sitter med foreldet informasjon om bruksmulighetene. Dessuten har nye brukergrupper kommet til siden det sist ble skrevet en samlet oversikt over registerets innhold og drift.

Mitt pretensiøse ønske har vært å nå fram til funksjonærer på alle plan som bruker, bør bruke eller har brukt bedrifts- og foretaksregisteret som hjelpemiddel i sitt arbeid. Jeg har derfor valgt en framstillingsform som ikke forutsetter spesielle registerkunnskaper. Det har vært meningen å legge vekt på beskrivelser og forklaring. Problemdrøfting og eksakte definisjoner er i stor grad utelatt med hensikt. Det er altså tvilsomt om den avanserte registerbruker som føler behov for avklaring av spissfindige grensetilfeller har noe å hente her.

Hensynet til at målgruppen er så lite ensartet har påvirket graden av detaljering og presisjon, men ikke emnevalget. Noe av stoffet er fortrinnsvis myntet på personale som deltar ved planlegging av statistiske undersøkelser, men jeg tror bestemt at det også kan interessere mange andre.

Registerkontoret har under forberedelse en serie notater som skal behandle sentrale emner mer detaljert. Jeg vil anbefale lesere som trenger ytterligere informasjon å kontakte kontoret for å få muntlig veiledning, eventuelt henvisning til egnet litteratur.

Den mest omfattende omleggingen av registeret siden overføringen til magnetbånd i 1965 er nå på det nærmeste slutført. Likevel rekner vi ennå med å gjøre større og mindre forbedringer i takt med utviklingen av brukerkontorenes behov. Derfor er det viktig at dette notatet ikke ukritisk betraktes som en "fasit" for Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret i framtida.

2. Registerets innhold

2.1. Omfang

Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret skal i dag dekke alle næringer unntatt lønt husarbeid. En omfattende supplering de siste åra for å nå dette målet er på det nærmeste avsluttet. Hovedregelen er at vi skal ha med alle arbeidsgivere og alle som driver momspliktig virksomhet. Momspliktige som utelukkende driver jordbruk, skogbruk, fiske eller fangst registreres bare hvis de også sysselsetter lønt arbeidskraft.

Et stort antall arbeidsgivere og momspliktige driver en så begrenset virksomhet at vi ikke finner det nødvendig å ta dem med i registeret. Det kan for eksempel være musikk-korps som lønner en dirigent noen timer hver uke, bygningsarbeidere som en sjelden gang driver momspliktig vedlikeholdsarbeid for naboene eller veterinærer i offentlig tjeneste med sporadisk privatpraksis.

Av hensyn til spesielle brukere er visse typer økonomiske institusjoner (f.eks. pensjonsfond, pensjonskasser) tatt inn i registeret, sjøl om virksomheten ikke er momspliktig eller sysselsetter lønt arbeidskraft.

Når en virksomhet blir nedlagt, markeres dette med en egen kode i registeret. Enheten fjernes altså ikke av den grunn.

2.2. Enheter¹⁾

2.2.1. Foretak og bedrift

Et foretak omfatter all økonomisk virksomhet som drives av samme eier. Foretaket samsvarer vanligvis med begrepet firma og kan blant annet være et aksjeselskap, et andelslag eller et enkeltmannsfirmat. For offentlig administrasjon og de fleste typer organisasjoner gir eierbegrepet liten mening. Her kan det være vanskelig å avgjøre hvor stor del av den samlede aktiviteten som hører med i ett foretak.

1) Eksakte definisjoner og utførlig omtale finnes i Standard for næringsgruppering (Håndbok nr. 9).

Den generelle definisjonen av en bedrift innebærer at virksomheter som drives av samme eier på forskjellige steder skal reknes som særskilte bedrifter. I tillegg vil forskjellige typer virksomhet (f.eks. engroshandel og agentur) ofte betraktes som forskjellige bedrifter, sjøl om de drives på samme sted og av samme eier.

Av dette følger at et foretak kan bestå av én eller flere bedrifter. De aller fleste næringsdrivende utfører tross alt en ensartet virksomhet lokalisert til én adresse. Vi snakker da om et enbedriftsforetak, mens foretak med to eller flere bedrifter blir kalt flerbedriftsforetak.

Opplysninger til Byråets økonomiske statistikk samles normalt inn ved utsending av skjemaer til foretaket, som er ansvarlig for driften og for å gi de opplysninger som Byrådet innhenter med hjemmel i lov. I de fleste sammenhenger mottar flerbedriftsforetakene ett skjema for hver av bedriftene. På den måten får vi opplysninger om sysselsetting og økonomiske forhold knyttet til forskjellige typer virksomhet og forskjellige steder. Oppgave over foretaket sett under ett vil sjølsagt være dårligere egnet for statistikk som tar sikte på å belyse forholdene innen bestemte næringer eller regioner.

2.2.2. Registerenhetstyper

Hver enhet i registeret tilhører en av følgende kategorier:

- 0 = Enbedriftsforetak, enkeltbedrift¹⁾.
- 1 = Foretaksenhet i flerbedriftsforetak (representerer ingen bedrift, kan ofte betraktes som en ren adresseringsenhet for forespørsler om bedriftene).
- 2 = Hovedfilialbedrift (den av bedriftene i et flerbedriftsforetak som etter visse kriterier er "størst").
- 3 = Annen filialbedrift.
- 4 = Hjelpefilialbedrift (f.eks. avdelingskontor eller ordrekontor, skal ikke ha egen produksjon eller omsetning).

Ved å ta hensyn til de forskjellige typer av registerenheter, kan vi bruke registeret som et rent bedriftsregister (reg.type 0, 2, 3 og 4), som et rent foretaksregister (reg.type 0, 1) eller som et kombinert bedrifts- og foretaksregister (alle reg.typer).

Registerenhetstype 0 representerer både et foretak (enbedriftsforetak) og en bedrift (enkeltdrift). Av språklige grunner vil jeg likevel i det følgende bruke begrepet "foretaksenhet" i den snevrere betydningen "foretaksenhet i flerbedriftsforetak".

2.3. Kjennermerker

Slik vi vanligvis definerer et register, skal det bare inneholde de opplysningene som må til for å identifisere enhetene. Det er vanlig å skille mellom intern og ekstern identifikasjon. Interne identifikasjonsbegreper er gjerne hensiktsmessige nummersystemer som i første rekke tar sikte på entydig henvisning til hver av enhetene innen selve registeret. Ekstern identifikasjon gir mening også for utenforstående og består som regel av navn og adresse.

Det sentrale bedrifts- og foretaksregisteret inneholder en rekke kjennermerker utover identifikasjonsopplysningene. Det er imidlertid et viktig prinsipp at bare informasjon som er nødvendig utfra registerets formål er tatt inn i det sentrale registeret. En rekke andre opplysninger om enhetene er lagret på annen måte, men likevel knyttet til de samme interne identifikasjonsbegrepene som i det sentrale registeret, slik at sammenkopling er mulig.

2.3.1. Intern identifikasjon

Hver av enhetene i bedrifts- og foretaksregisteret er tildelt et sjusifret identifikasjonsnummer (I-nr.). Fordi det er teknisk umulig å tildele ett og samme I-nr. til mer enn én enhet, utgjør I-numrene et entydig identifikasjonssystem for registeret. Alle enheter er også utstyrt med et foretaksnummer (F-nr.). Dette gir ingen entydig identifikasjon av en enhet, siden alle enheter innen ett foretak blir tildelt samme F-nr. Vi kan si at I-nummeret identifiserer bedriften, mens F-nummeret identifiserer foretaket.²⁾

1) Ofte kalt "null-bedrift" i intern dagligtale. 2) Merk imidlertid at også foretaksenheten er utstyrt med både I-nr. og F-nr.

Begge nummerseriene er bygd opp på samme måte, med seks gjeldende sifre og ett kontrollsiffer, og inneholder ingen informasjon om enheten. Kontrollsifferet beregnes maskinelt på grunnlag av de seks første sifrene. Faren for at et feilskrevet I-nr. skal bli akseptert, slik at nye opplysninger til registeret knyttes til gal enhet, er derfor minimal.

2.3.2. Ekstern identifikasjon

Det letter gjenfinningen i et alfabetsortert materiale at enhetenes navn er redigert etter et fast prinsipp i registeret. Våre regler samsvarer stort sett med telefonkatalogens. I et flerbedriftsforetak vil oftest alle bedriftene ha samme navn. For å vise hvilken del av den totale virksomheten som skal dekket under den enkelte enhet, angis en avdelingsbetegnelse e.l. (karakteristikk). Karakteristikken er et eget kjennemerke, og kan behandles uavhengig av navnet.

Foretaksenhets adresse skal hovedsakelig gjøre tjeneste ved utsending av post. Vi bruker gjerne postboks eller eierens privatadresse der dette kan lette postgangen, men det bør være et krav at skjemaer blir sendt til den som står ansvarlig for å gi oppgave. Vi kan derfor normalt ikke akseptere adresse til regnskapsfører eller andre utenforstående. Det sendes nesten aldri skjemaer direkte til noen av bedriftene i et flerbedriftsforetak. Bedriftenes adresser skal vise hvor virksomheten virkelig drives, for å kunne nyttes som kjennemerke i statistikken.¹⁾

For enbedriftsforetakene må både foretaksenhets og bedriftsenhets funksjoner ivaretas under én og samme enhet. Derfor har denne enhetstypen to adresser. Beliggenhetsadressen må vise hvor virksomheten foregår, mens forsendelsesadressen kan gi korrekt postadresse der denne avviker fra den første.

2.3.3. Beskrivende kjennemerker

En fortegnelse over en ensartet type enheter som inneholder informasjon utover identifikasjonsbegrepene, blir vanligvis kalt et dataarkiv. Betegnelsen register brukes likevel om Byråets samling av data for bedrifter og foretak. Dette kan forsvares fordi de beskrivende kjennemerkene i første rekke nyttes til å identifisere grupper av enheter. Omfanget av en statistisk undersøkelse med basis i bedrifts- og foretaksregisteret blir definert ved konkrete verdier på de beskrivende kjennemerkene. Næring, kommune, sysselsetting og omsetning er særlig sentrale begreper i denne sammenhengen.

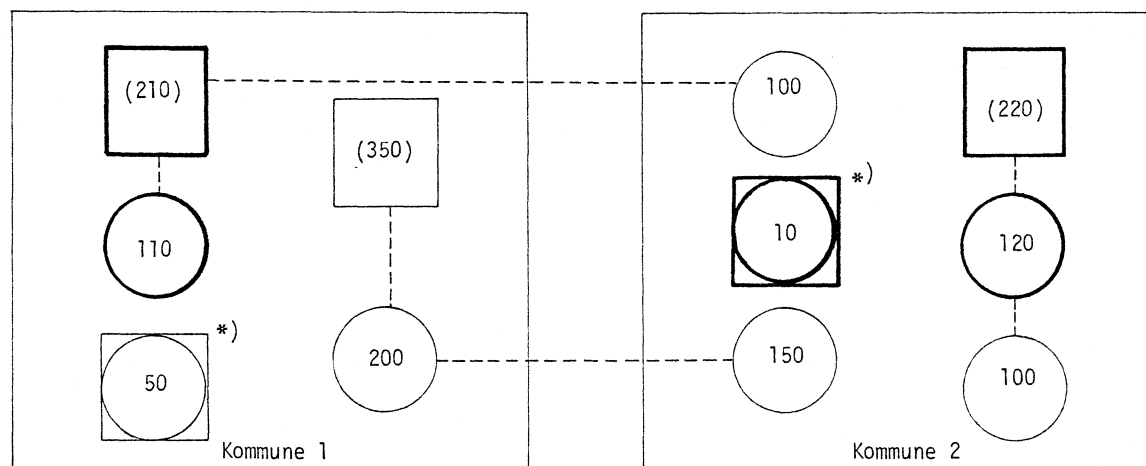
Siden foretaksenheten ikke representerer en bedrift, registreres ikke omsetning og sysselsetting på denne. For de andre beskrivende kjennemerkene får foretaksenheten verdier som best mulig uttrykker et "gjennomsnitt" for bedriftenes aktivitet.

1) Registeret inneholder kommunekode, men for å studere regioner på tvers av kommunegrensene må vi ta utgangspunkt i bedriftens eksakte beliggenhet.

2.4. Valg av statistisk enhet

Forskjellen mellom statistikk på foretaksnivå og bedriftsnivå kan illustreres med et lite eksempel. På skissen nedenfor er foretaksenheter markert med firkant og bedriftsenheter med sirkel. Tynn strek betegner enheter i næring A og tykk strek viser enheter i næring B. Enheter i samme foretak er forbundet med prikket linje. Vi tar for oss virksomheter i to kommuner.

Tallene uttrykker en eller annen størrelse vi har observert hos bedriftene, f.eks. sysselsetting. For flerbedriftsforetak er samlet sysselsetting notert på foretaksenheten (i parentes).

*) Enbedriftsforetak.

I en tabell på bedriftsnivå bruker vi tallene for hver bedrift. På foretaksnivå må den samlede sysselsettingen telles under foretaksenhetens næring og kommune:

Foretaksnivå	Foretaksnivå			Bedriftsnivå	Bedriftsnivå		
	Nær. A	Nær. B	Sum		Nær. A	Nær. B	Sum
Komm. 1	400	210	610	Komm. 1	250	110	360
Komm. 2	0	230	230	Komm. 2	350	130	480
Sum	400	440		Sum	600	240	

Hvis vi ønsker å belyse sysselsettingsstrukturen i de to kommunene, er det ingen tvil om at bedriftstabellen gir det beste bildet. Vi skal imidlertid ikke se bort fra at en del viktige kjennemerker for økonomisk statistikk (f.eks. til regnskapsstatistikken) bare kan observeres for foretaket i sin helhet. Da kan det være nyttig å betrakte også andre variabler på foretaksnivå, hvis vi ønsker å se dem i sammenheng med slike størrelser.

3. Formål og bruk

3.1. Samordning og arbeidsforenkling

For en rekke undersøkelser i Byråets regi er vi avhengig av en oversikt over forskjellige kategorier næringsdrivende. Det ville nok være mulig å opprette separate registre for hvert statistikkområde, og la det enkelte fagkontoret stå for alt vedlikehold. Likevel er det lett å forstå at et samlet register, hvor alle brukerkontorenes behov er forsøkt dekket, kan drives mer rasjonelt, særlig fordi samme enhet ofte er aktuell for forskjellige statistikkområder. Endring av navn, adresse og andre kjennemerker kan behandles sentralt, og meldinger om etablering, flytting og overdragelser kan kanaliseres til et bestemt organ.

Som vi har vært inne på, inneholder registeret data som gjør det mulig å skille ut den kategori enheter som har interesse for den enkelte brukeren¹⁾. Dette er en forutsetning for at brukerne skal være tjent med sentralisert registerdrift. I noen få tilfeller kan statistikkens omfang likevel ikke entydig defineres utfra de ordinære beskrivende kjennemerkene. Et eget felt for angivelse av faste brukere løser stort sett dette problemet. Feltet nyttes særlig til merking av institusjoner som skal gi oppgave til statistikk over utdanning eller helsevesen.

En åpenbar fordel ved et sentralt register er at vi får mest mulig ensartet behandling av enheter og kjennemerker for forskjellige greiner av den økonomiske statistikken. I tillegg til detaljerte regler for koding av virksomhetens art, gir Standard for næringsgruppering de nødvendige enhetsdefinisjonene. Likevel vil det alltid være rom for vurdering. Når vurderingene gjøres av én og samme instans, får vi lettere sammenliknbar statistikk over forskjellige områder.

Registerkontoret er ikke enerådende i tvilsspørsmål. Rådgivende utvalg for bedrifts- og foretaksregisteret holder oppsyn med driften og har normalt det avgjørende ordet, hvis en av brukerne er uenig i kontorets tolkning av reglene for registeret. Utvalget har representanter fra de viktigste brukerkontorene og fra Registerkontoret.

3.2. Direkte bruk i statistikkproduksjonen

Omsetning og sysselsetting fordelt etter næring og region er sentrale størrelser i Byråets økonomiske statistikk. Til det meste av denne statistikken innhentes opplysninger om driften gjennom utsending av skjemaer med sikte på én bestemt publikasjon. Vanligvis inngår atskillige økonomiske variabler i slike undersøkelser. Fra større årlige undersøkelser overføres omsetning og sysselsetting til registeret etter at dataene er ferdigbehandlet. Vi skal seinere komme tilbake til hvordan disse kjennemerkene for andre enheter ajourføres gjennom Registerkontorets egen oppgaveinnhenting.

I det siste tiåret har en del statistikk blitt produsert direkte på grunnlag av registerets data, altså uten egen skjema utsending. Varehandelsstatistikken bygger utelukkende på registeropplysninger. Til en del annen statistikk blir det innhentet detaljert informasjon om store bedrifter, mens registerets tall blir brukt for de små. I slike tilfeller hender det at andre økonomiske størrelser for de små bedriftene blir beregnet med basis i registertallene. Så lenge omsetning og sysselsetting i bedrifts- og foretaksregisteret bare gjorde tjeneste som utvalgs kriterier, var det tilstrekkelig at kjennemerkene gav en indikasjon på bedriftenes størrelse. Kravene til eksakte verdier har økt med den utstrakte bruken av registerbasert statistikk.

3.3. Sammenstilling av data

3.3.1. Generelt

Ofte er det interessant å stille sammen data som er samlet inn til forskjellige formål eller på forskjellige tidspunkter. I det første tilfellet er hensikten å belyse forholdene på et bestemt tidspunkt, eller i en periode, ofte ved hjelp av en stor mengde variabler. Sammenstilling av data som belyser flere perioder tar derimot sikte på å vise utviklingen over tid. Vi skal se litt på forskjellige metoder for å kombinere data, og hvordan et registersystem kan gi økt informasjon på bakgrunn av de opplysningene som er tilgjengelige. Vi kan skille mellom

- sammenstilling av tabelldata
- omorganisering av grunndata
- sammenstilling av grunndata²⁾.

1) Et utvalg av enheter som hentes fra registeret til bruk i en periodisk statistikk kalles ofte et "delregister". 2) Jeg vil her bruke uttrykket "grunndata" i betydningen "data på individnivå, data knyttet til den enkelte statistiske enhet".

Før vi går videre må vi forutsette at enheter og kjennemerker er likt definert i alt materiale som skal betraktes. Skal vi kombinere tabelldata, må vi også forutsette at omfanget er likt for de forskjellige undersøkelsene. Disse kravene er så grunnleggende og innlysende at de ofte blir glemt. Atskillige dypsindige forklaringer på overraskende avvik mellom forskjellige tabeller er grublet fram, før noen har undersøkt om tallene overhodet lar seg sammenlikne.

Vi kan stille sammen data fra forskjellige tidspunkter eller forskjellige kilder i forbindelse med all statistikkproduksjon. Sjøl om jeg nedenfor bruker eksempler fra økonomisk statistikk, har altså teorien generell gyldighet.

Sammenstilling av tabelldata er svært enkelt, og krever bare at vi har tilgang til ferdig statistikk fra ulike undersøkelser. Tenker vi oss en tabell som viser tallet på bedrifter ved utgangen av 1977 fordelt etter omsetningsgruppe og kommune, kan det være interessant å studere denne i sammenheng med en tilsvarende tabell fra 1973. Hvis antallet innen hver omsetningsgruppe derimot er summert pr. fylke i den ene tabellen og pr. handelsdistrikt i den andre, blir sammenlikning vanskelig. Har vi tatt vare på opplysningene for hver bedrift, registrert på lister, skjemaer, magnetbånd osv., kan vi fra det ene datasettet bygge opp en ny tabell.

På denne måten kan en omorganisering av grunndata gjøre det lettere å kombinere informasjon, men vi ser at prosessen gir oss lite ny kunnskap om det fenomenet vi studerer. Nyten av å bygge opp nye tabeller øker dersom de eksisterende tabellene har ulikt omfang. Hvis bedrifter med færre enn 10 sysselsatte ikke er med i tabellen fra 1977, kan vi ved omorganisering av grunndataene fra 1973 holde tilsvarende kategori utenfor. Dette forutsetter at tallet på sysselsatte for hver av enhetene er oppbevart i tilknytning til de kjennemerkene som inngår i tabellen.

Sammenstilling av grunndata krever at identifikasjonsopplysninger er arkivert sammen med de data vi vil bruke i statistikken. Hensikten er å kunne samle, fra forskjellig materiale, opplysninger som gjelder én og samme enhet. I vårt eksempel kan vi for hver bedrift se omsetningen både i 1973 og 1977. I tillegg til de tabellene vi har snakket om, kan vi for eksempel konstruere en tabell som viser tallet på bedrifter fordelt etter omsetningsgruppe i 1973 og omsetningsgruppe i 1977¹⁾. Denne tabellen gir et bilde av den økonomiske utviklingen for bedrifter i forskjellige størrelsesgrupper. Slik informasjon kan vi umulig få ved de to første metodene.

Vi skal se litt på et annet eksempel: Fra en kilde har vi fått opplysninger om personer. Vi kjenner blant annet bostedskommune og arbeidsgiverens navn. Vi har også tilgang til et annet datasett, med informasjon om arbeidsgivere. Her finner vi arbeidsstedets kommune. Om vi kombinerer informasjonen ved hjelp av persondataenes henvisning til arbeidsgiver, kan vi fordele personer etter både bostedskommune og arbeidsstedskommune. Altså har vi her grunnlag for en pendlerstatistikk. Eksemplet viser at to datagrupper kan stilles sammen på grunndatanivå uten at de har et felles identifikasjonssystem. Dette er mulig når hver enhet i det ene materialet, som et av sine kjennemerker, inneholder identifikasjon til den tilhørende enheten i det andre.

3.3.2. Sammenstilling av grunndata ved hjelp av bedrifts- og foretaksregisteret

Skal vi kople sammen grunndata fra to undersøkelser manuelt, vil vi plukke fram skjemaer eller bilag fra hver av kildene. Ved manuell behandling kan det være tilstrekkelig om materialet inneholder ekstern identifikasjon. Store datamengder bearbeider vi maskinelt, og da er vi avhengig av entydig, numerisk identifikasjon av enhetene. For alle undersøkelser med bakgrunn i bedrifts- og foretaksregisteret kan I-nr. eller F-nr.²⁾ registreres sammen med de data som innhentes om enhetene. Bruk av et sentralt register gjør det altså enkelt å stille sammen grunndata fra forskjellige undersøkelser.

1) I hele denne framstillingen har jeg sett bort fra sammenlikningsproblemer p.g.a. endret prisenivå. En drøfting av dette har liten interesse her. 2) Avhengig av om vi har valgt bedrift eller foretak som enhet. Med få unntak samles oppgavene inn på bedriftsnivå.

Det er et viktig prinsipp ved bedrifts- og foretaksregisteret at en enhet kan følges fra fødsel til død, dvs. fra driftsstart til definitivt opphør, uansett eierskifte, navneendring, flytting eller endring av virksomhetens art. Identifikasjonsnummeret er permanent tildelt, og alle tidligere verdier på alle kjennemerker oppbevares som en del av registeret. Vi kan også se mellom hvilke tidspunkter den enkelte verdien var gyldig.

Når det skjer forandringer samtidig i flere av de faktorene som er nevnt over, kan det være rimelig å tolke dette som at en bedrift opphører og en ny starter (med tildeling av nytt I-nr.). Registerkontoret har imidlertid etter hvert kommet fram til at det bør være skjedd svært store endringer før en virksomhet med noen bakgrunn i en tidligere eksisterende enhet blir tildelt nytt I-nr. Dette har flere årsaker: For det første vil man til forskjellige formål kreve ulik grad av endring før man ønsker å betrakte en enhet som opphørt. Dessuten vil man, ved sammenstilling av data fra forskjellige tidspunkter, være mest opptatt av summen av avvik i sentrale kjennemerker mellom tidspunktene. Dette er avgjørende for hvorvidt enhetene kan reknes som sammenfallende i de forskjellige datasettene, slik at kopling eller sammenlikning kan være aktuelt. Graden av samtidige endringer spiller mindre rolle for drøftingen av et slikt problem.¹⁾

Som en oppsummering av det foregående kan vi si at sammenstilling av data på enhetsnivå²⁾ bare er mulig dersom dataene er knyttet til et identifikasjonsbegrep på enhetsnivå. For økonomisk statistikk vil bruk av bedrifts- og foretaksregisterets interne identifikasjonsbegreper lette behandlingen. Registerets beskrivende kjennemerker er et nyttig hjelpemiddel ved sammenkopling av data som refererer seg til forskjellige tidspunkter, siden store forandringer mellom tidspunktene ofte bør bety at enhetene ikke kan kalles sammenfallende, til tross for lik internidentifikasjon.

3.4. Ekstern bruk av registeret

3.4.1. Utvalgstrekk³⁾

Bedrifts- og foretaksregisteret holdes ajour ved hjelp av opplysninger som innhentes med hjemmel i Statistikkloven. Siden næringsdrivendes navn og adresse er allment tilgjengelig, bl.a. i telefonkatalogen, og identifikasjonsnumrene ikke inneholder informasjon, er det i første rekke de beskrivende kjennemerkene som er undergitt taushetsplikt med bakgrunn i loven.

Byrået får stadig henvendelser fra offentlige myndigheter, forskere og private foretak som ønsker utskrifter fra registeret til eget bruk. Hvis et utvalg skal trekkes etter rent geografiske kriterier har vi adgang til å gi fra oss navn og adresser fra registeret. Det samme gjelder om det skal tas hensyn til de beskrivende kjennemerkene, hvis ingen næringsgrupper, størrelsesgrupper e.l. er tydelig over- eller underrepresentert. Det hjelper sjølsagt lite om vi bare oppgir navn og adresse, hvis bestillingen begrenser seg til, eller utelukker, spesielle typer enheter, definert utfra opplysninger vi ikke har lov til å gi fra oss.

Beskyttelsen av registerets data gjelder uten omsyn til hvem som ønsker opplysningene. De samme restriksjonene gjelder for offentlige organer som for et privat reklamebyrå. Hvordan materialet skal brukes, har bare interesse dersom diskresjonskravene, som ble skissert i forrige avsnitt, er oppfylt. Formålet må vurderes av to grunner:

For det første må oppgavegiverne kunne oppfylle sine forpliktelser overfor Byrået i visshet om at registeret ikke nyttes til formål som med noen rimelighet kan virke irriterende eller utidig. Dessuten kan ikke Byrået bruke ressurser på å produsere datalister, adresserlipper osv. for prosjekter som ikke har den minste sammenheng med vår egen funksjon i samfunnet. Dette er ikke et spørsmål om kroner og øre, oppdragsgiveren må i alle tilfeller dekke de kostnadene et slikt arbeid innebærer. Det er derimot nødvendig å prioritere bruken av arbeidskraft og maskintid i forhold til våre egne prosjekter.

1) I Hoffmanns (og Hoems) notater om dataterminologi (METODEHEFTE NR. 10, ANO IO 74/6) beskrives dette generelt som problemer ved definisjon av "gjenidentiske objekter i en dynamisk bestand". Spesielt interesserte henvises til metodeheftet. Se også revidert utgave av Hoems notat i ANO IO 75/26. 2) Begrepet "sammenkopling" bør bare brukes om denne typen sammenstilling av data.

3) Her beskriver jeg prinsippene som legges til grunn ved vurdering av forespørsler. Avgjørelsen blir i hvert enkelt tilfelle tatt på direktørplan, på grunnlag av en skriftlig bestilling.

3.4.2. Administrativ bruk av næringskoden

I de siste åra har omfanget av enkelte stønads- og avgiftsordninger for næringslivet blitt avgrenset ved direkte henvisning til Standard for næringsgruppering. Dette er en fornuftig løsning på et juridisk problem, og Byrået kan uten videre bistå med å avgjøre under hvilken næringskode en navngitt aktivitet bør plasseres. Derimot kan vi ikke oppgi, til andre enn den næringsdrivende, hvordan en navngitt bedrift er kodet i Byråets register. Hvis myndighetene vil bruke næringskoden fra bedrifts- og foretaksregisteret i saksbehandling, for eksempel ved vurdering av en søknad om stønad, må altså foretaket sjøl kontakte Byrået, få oppgitt koden, og bringe opplysningen videre til saksbehandleren.¹⁾

Det kan sies mye negativt om bruk av et statistikkregister til administrative avgjørelser. Opplysningene til bedrifts- og foretaksregisteret kan bli dårligere dersom spesielle koder gir økonomiske fordeler for foretakene. For det administrative systemet er det et faremoment at registeret ikke tar sikte på tilstrekkelig aktualitet og nøyaktighet for individuelle avgjørelser. For eksempel vil blandet virksomhet på samme sted ikke reknes som mer enn én bedrift, om ikke omfanget er så stort at statistiske hensyn tilsier en deling i to eller flere enheter. En næringskode kan derfor dekke over aktiviteter i andre næringer som kanskje har betydning for saksbehandlingen.

4. Vedlikehold og teknisk oppbygging

4.1. Kilder for ajourføring

Den som skal etablere seg som næringsdrivende i Norge plikter ikke å melde fra om dette til Statistisk Sentralbyrå. Derimot må oppstarting av virksomhet som faller inn under Merverdiavgiftsloven meldes til Fylkesskattekontoret for registrering i Skattedirektoratets merverdiavgiftsmanntall (Momsregisteret). Nye arbeidsgivere plikter å melde fra til Trygdekontoret for registrering i Rikstrygdeverkets arbeidsgiverregister. Den registrerende myndigheten sender umiddelbart gjenpart av registreringsblankettene til Byrået. Skjemaene er utformet slik at også våre behov for å få opplysninger om overdragelser, om virksomhetens art osv. blir tatt hensyn til.

Meldinger til administrative registersystemer er altså det normale grunnlaget for innføring av nye enheter i bedrifts- og foretaksregisteret. Siden en stor mengde næringsdrivende er både momspliktige og arbeidsgivere, får vi nødvendigvis en hel del dobbeltmeldinger, og vi må legge mye arbeid i å hindre at dette skal medføre dobbeltregistreringer (dubletter) i registeret. Skal vi opprettholde dagens omfang, må vi likevel nytte begge kildene. I enkelte momspliktige bransjer drives trolig ca. halvparten av bedriftene uten leid arbeidskraft.²⁾ På den andre siden vil arbeidsgivere i mange tjenesteytende grupper sjelden bli registrert i momsregisteret.

Etter at enhetene er kommet inn i bedrifts- og foretaksregisteret skjer det vesentligste av ajourføringen på grunnlag av Byråets egne skjemaer. Som nevnt overføres omsetning og sysselsetting til registeret etter de store årlige undersøkelsene for økonomisk statistikk. Brukerkontorenes skjemaer gir i tillegg viktig informasjon om endring av navn, adresse, næring og andre registerkjennermerker. Endringene meldes til Registerkontoret fortløpende, som et ledd i revisjons- og kodearbeidet.

Størstedelen av registerets enheter kan likevel ikke holdes kontinuerlig ajour gjennom fagkontorenes skjemaer. Enkelte næringer ligger utenfor det området som i dag studeres med størst interesse i Byrået. I andre tilfeller er omfanget av virksomheten så liten at enheten faller utenfor statistikkens interessefelt av den grunn. Hvert år sender Registerkontoret sjøl ut skjemaer for å ajourføre ca. 115 000 enheter (navnekortundersøkeisen). Gjennom kombinasjonen av brukerkontorenes og Registerkontorets oppgaveinnhenting, vil alle enheter bli ajourført årlig, med unntak av noen få næringsgrupper som ajourføres over en tre-årsperiode.

1) Byrået må alltid forsikre seg om at den som spør virkelig representerer foretaket. Ved telefonhenvendelser vil det være nødvendig at vi ringer tilbake, etter sjøl å ha konferert med telefonkatalogen, før næringskoden oppgis. Dette er ikke hysterisk hemmelighetskremmeri, men en viktig sikkerhetsregel som våre oppgavegivere alltid reagerer ubetinget positivt på. 2) Dette er mest framtrædende for byggevirkosmhet, varehandel og leiebiltransport.

Kunnskap om at et foretak driver virksomhet på flere steder eller i ulike bransjer får vi helst gjennom Byråets egne skjemaer. Administrative organer er mest opptatt av den økonomiske enheten, foretaket, uten bekymring for virksomhetskombinasjoner eller lokal atskillelse.

4.2. Oppdatering og lagring

Vi kan si at databasen er kjernen i bedrifts- og foretaksregisteret. Basen består av de sist tilførte verdiene på samtlige kjennemerker for alle enheter registeret omfatter. Første gyldighetsdag for hver verdi er også med. Dataene er fysisk registrert på en disk (platelager) direkte tilknyttet Statens Driftssentrals anlegg. På dataskjermer i Byråets lokaler kan vi få fram opplysninger om hver av enhetene etter å ha oppgitt I-nr., F-nr., navn eller søkenavn¹⁾ på skjermens skrivemaskintastatur.

Disk som lagringsmedium gjør det mulig, ikke bare å hente fram opplysninger om enkeltenheter på kort tid, men også å forandre opplysningene umiddelbart og enkeltvis. Fra skjermene oppdaterer Registerkontorets operatører innholdet i basen kontinuerlig. Så snart melding om endring av et kjennemerke er skrevet på skjermen og sendt over teletelje til Driftssentralen, blir forandringen effektivt i basen.

Hver gang en kjennemerkeverdi blir forandret, overføres den gamle verdien med dato (første gyldighetsdag) til historiefilen, som oppbevares på magnetbånd. Ved hjelp av historiefilen kan vi til enhver tid rekonstruere registeret slik det så ut på hvilket som helst tidspunkt (reversering).

Når vi oppdaterer et kjennemerke i basen, skiller vi mellom endring, hvor en verdi avløser en annen, og korreksjon, hvor vi reparerer en feil i registeret. Forskjellen får konsekvenser for historiefilen. Den gamle verdien merkes med en kode som viser om den ble erstattet gjennom endring eller korreksjon. I det siste tilfellet kan vi ønske å se bort fra denne verdien ved reversering. Vi kan altså velge å reversere tilbake til hvordan enhetene så ut på et tidspunkt, eller vi kan finne hvordan de skulle sett ut, ved å ta hensyn til korreksjoner som er gjort seinere.

Et par ganger i året etableres situasjonsfiler. Disse filene kan betraktes som en fastfrysing av basens innhold på bestemte tidspunkter og inneholder bare informasjon som også kan frambringes på etterskudd ved hjelp av historiefilen og basen. Situasjonsfilene gjør det mulig å hente fram data som refererer seg til en rekke forskjellige tidspunkter på en enkel måte, uten å gå veien om den kostbare og omstendelige prosessen som en reversering vil innebære.

5. Kopling til administrative registre

5.1. Generelt

Forskjellige offentlige organer innhenter opplysninger fra næringsdrivende til administrativ bruk. Opplysningene samles gjerne i et register som oppdateres jevnlig gjennom lovbestemte meldinger og innberetninger. Disse dataene kan stilles til rådighet for Byrået, sjøl om det aldri kommer på tale å gi informasjon den motsatte veien.

Statistikk som produseres direkte fra et administrativt register vil ofte bli svært mangelfull etter Byråets kriterier. Registeret inneholder nødvendigvis bare informasjon av betydning for etatens egen saksbehandling. Fundamentale opplysninger for Byråets statistikk, som næring, eierform osv., vil mangle eller være utilstrekkelig findelt. Samtidig vil enhetsdefinisjonene avvike fra våre egne. Ved at et administrativt register fortrinnsvis er konsentrert om den juridiske enheten, gir statistikk som lages direkte fra registeret nærmest tall på foretaksnivå. Hvilke svakheter dette innebærer har vi sett i eksemplet under punkt 2.4.

1) Når vi oppgir et navn kan vi be om å få dette maskinelt omkodet etter et fast regelsett. Bestillingen gir oss da enheter som etter de samme regler blir kodet til det samme begrepet. Eks.: AA kodes om til Å. To navn som er likt skrevet bortsett fra at det ene har AA der det andre har Å, får gjennom dette samme omkodete navn. Hensikten er at navn som uttales likt skal være like etter omkodingen.

Et annet eksempel, på slutten av punkt 3.3.1., gir en nøkkel til bedre utnytting av administrative data. Der så vi hvordan opplysninger fra flere kilder kan stilles sammen på grunndatanivå uten å være knyttet til et felles identifikasjonssystem. Vi fant at dette er mulig når enhetene i et materiale inneholder informasjon som viser til tilsvarende enhet i et annet.

Under behandlingen av registreringsmeldinger for momspliktige og arbeidsgivere knytter Registerkontoret forbindelser mellom bedrifts- og foretaksregisteret, momsregisteret og arbeidsgiverregisteret. Det siste er igjen knyttet til et sentralt arbeidstakerregister. Registrene henger sammen på enhetsnivå, slik det er skissert i vedlegg 7. Fra hvert av de administrative registrene kan vi gjennom dette systemet hente data og kople dem sammen med Byråets egne opplysninger for hver enkelt enhet. Slik avhjelper mangelen på viktige statistikkdata i de eksterne registrene. Avvikende enhetsdefinisjoner er et større problem, som vi har forsøkt å løse på forskjellige måter. Dette skal vi se på seinere.

En av fordelene ved å bruke administrative data i statistikkproduksjonen er at tallene er raskt tilgjengelig og ikke krever manuell bearbeiding i Byrådet. En stor del av bedrifts- og foretaksregisterets opplysninger blir tilført gjennom undersøkelser med til dels lang bearbeidingstid. Skal vi publisere tall fra administrative registre raskest mulig, må vi derfor finne oss i at data vi trekker inn fra Byråets register ikke er like ferske. Med andre ord vil ikke opplysningene fra de to kildene referere seg til samme tidspunkt eller periode.

Det har normalt ingen hensikt å stille spørsmålstejn ved innholdet i administrative registre. I statistikkammenheng ser vi helst slike data som et ubestridelig og fastsatt utgangspunkt for tabellene våre. Administrative data er på forhånd kontrollert av den myndigheten som primært skal bruke materialet. Dessuten har ikke vi skjemaer og meldinger tilgjengelig. Riktigheten av koplingene har vi derimot all grunn til å kontrollere. Vi har opplevd at noen få tilfeller av feilkopling (hvor en enhet i et register inneholder henvisning til gal enhet i et annet) har fått stor innvirkning på statistikkresultatet. Her har vi en vesentlig feilkilde ved denne måten å lage statistikk på.

5.2. Momsstatistikk

.Helt siden 1973 har Byrådet arbeidet med å framstille tabeller som bygger på kombinasjoner av data fra momsregisteret og bedrifts- og foretaksregisteret. Hittil har tallene bare blitt brukt internt. Det vanlige er at enheten i momsregisteret faller sammen med foretaket i bedrifts- og foretaksregisteret. Spesielle registreringsformer, ved at et foretak svarer til flere momsenheter eller at en momsenhet svarer til en sum av flere foretak, skaper likevel problemer, fordi disse variantene er konsentrert om store virksomheter.

Byrådet har forsøkt å beregne økonomiske størrelser på bedriftsnivå med basis i momsregisterets data. Svært forenklet kan vi si at tallene fra en momsenhet fordeles maskinelt på alle næringsundergrupper¹⁾ som det tilknyttede foretaket omfatter. Hvor stor del som skal falle på hver av gruppene blir bestemt utfra bedriftenes innbyrdes størrelsesforhold etter Byråets register.

Samtidig blåser vi opp momsregisterets omsetningsbeløp med utgangspunkt i våre egne tall. Omsetningsbegrepet i momsregisteret har nemlig enkelte svakheter til Byråets bruk, bl.a. at det bare gir uttrykk for verdien av sluttproduktet, eller de varer og tjenester som leveres fra foretaket. Byråets oppgaveinnhenting, som skaffer tall for hver av bedriftene, gir oss i tillegg verdien av leveranser fra en bedrift til en annen i samme foretak. Denne forskjellen er vesentlig, f.eks. i sammenheng med nasjonalregnskapet.

1) Regionale fordelinger av momsmaterialet er ennå ikke forsøkt.

Tanken har altså vært å tilpasse momsdataene til en avvikende definisjon av såvel kjennermerker som enheter. Resultatene av dette omfattende kunstgrepet har hittil ikke vært særlig tillitvekkende. Det er tvilsomt om Byrået kan publisere tall fra momsregisteret på bedriftsnivå uten etter en helt annen beregningsmetode. Det vil neppe ta lang tid før vi kan offentliggjøre andre tabeller fra momsmaterialet, men disse må i større grad konstrueres på momsregisterets egne premisser. Uansett vil momstabeller på bedriftsnivå muligens kunne nyttes internt som suppleringsmateriale ved utarbeiding av nasjonalregnskapet.

5.3. Arbeidstakerstatistikk

Etter den store omleggingen av sykepengeordningen fra 1. juli 1978, skal alle som sysselsetter lønt arbeidskraft være registrert i Rikstrygdeverkets sentrale arbeidsgiverregister. Dette registeret inneholder i seg sjøl lite informasjon av interesse for Byrået, men ved at I-nr. knyttes til dataene under behandlingen av registrerings skjemaene hos oss, øker verdien vesentlig.

Den viktigste informasjonen finner Byrået i den andre enden av kjeden. I det sentrale arbeidstakerregisteret finnes nemlig, for hver person, arbeidsgiverens nummer i arbeidsgiverregisteret. Det vil være knyttet flere arbeidsgivernummer til en person som arbeider flere steder. For hvert arbeidsforhold gir registeret opplysninger om arbeidsintensitet (antall timer pr. uke) og om hvilken del av skattekortet som er levert de forskjellige stedene. Dette bidrar blant annet til å identifisere et "tellende arbeidsforhold" for hver arbeidstaker til vår statistikk. Vi kan følge tråden helt til bedrifts- og foretaksregisteret og fordele arbeidstakere etter kjønn, alder, næring, arbeidsstedskommune, bostedskommune og arbeidsintensitet, for bare å nevne en del av de opplysningene som er tilgjengelig om hver enkelt arbeidstaker på grunn av koplingene.

Arbeidstakerregisteret skal blant annet brukes i trygdeetatens saksbehandling. Det er etablert og skal holdes ajour gjennom påbudte meldinger fra arbeidsgiverne til trygdekontorene. Arbeidsgiveren skal melde fra hver gang en arbeidstaker begynner eller slutter. Det er satt korte tidsfrister for dette, og registreringen skal gå raskt i trygdekontorene. På kort tid, til lave kostnader og uten å belaste arbeidsgiverne ved egen oppgaveinnhenting, kan Byrået flere ganger i året produsere statistikk som gir et ferskt bilde av sysselsettings situasjonen.

En arbeidsgiver vil som regel svare til et foretak i Byråets register. Likevel rekner vi med å kunne publisere arbeidstakerstatistikk på bedriftsnivå. Vi har et atskillig bedre utgangspunkt for å få det til med den statistikken enn med momsstatistikken. Denne gangen utføres nemlig kunstgrepet tidligere i prosessen, ved at forholdsreglene er lagt direkte inn i det administrative systemet. Fordi Byrået har fått anledning til å delta i planleggingen av arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret, og fordi det finnes andre etater som på sikt kan få nytte av en tilsvarende løsning, er følgende lagt inn i systemet allerede fra etableringen:

Arbeidsgivere som svarer til et flerbedriftsforetak i Byråets register er, i tillegg til arbeidsgivernummeret, tildelt et tre-sifret undernummer for hver av bedriftene. Når virksomheten utvides på en måte som gir grunnlag for å opprette en ny bedriftsenhet i Byrået, tildeler også trygde-etaten et nytt undernummer. Altså finnes et arbeidsgivernummer (med åtte siffer) til administrativ bruk og et elleve-sifret nummer, hvor det første inngår, fortrinnsvis til bruk for Byrået. I arbeidstakerregisteret er arbeidstakerne ikke knyttet til arbeidsgiverens "hovednummer", men hver til sitt ellevesifrete nummer. Og i arbeidsgiverregisteret er det hver enhet på undernummernivå som gir henvisning til Byråets register, til den tilsvarende bedriftens I-nr. Denne kjeden av registre henger altså sammen på bedriftsnivå fra begynnelse til slutt.

Sjøl sagt er det fortsatt skjær i sjøen. Når hver person deltar i flere deler av virksomheten er det ofte vanskelig for arbeidsgiveren å plassere dem under et konkret undernummer. Fordeling av årsverk, timer eller kroner på hver næring til ordinær Byråstatistikk er langt enklere. Det er også problemer forbundet med å definere arbeidsgiverbegrepet for offentlig virksomhet og sikre tilfredsstillende koplinger på dette området. Til dette kommer at vi er helt avhengig av en rask og fullstendig meldingsgang fra arbeidsgiverne og videre fra trygdekontorene.

Ingen tabeller er laget på grunnlag av dette materialet ennå. Så langt vi kan vurdere det hittil, må det likevel være lov til å tro at den planlagte arbeidstakerstatistikken blir en fullverdig erstatning for den sysselsettingsstatistikken vi mistet grunnlaget for å produsere da sykepengeordningen ble inkorporert i folketrygden i 1971.

6. Registrering av sammenhenger innen registeret

6.1. Referansenummer ved sammenslåing og oppdeling

En del bedrifter blir opphørt i registeret fordi virksomheten blir integrert i en annen eksisterende enhet, uten at driften reelt er lagt ned. Da kan det være ønskelig å holde enheten utenfor en opptelling av opphørte bedrifter. Til andre formål kan det være nyttig å finne igjen enheten etter "opphørstidspunktet". Vi tar hensyn til begge ønskene ved at registeret i slike tilfeller inneholder en referanse til den enheten som virksomheten blir drevet under for framtida.

På samme måte kan vi få en tilgang til registeret ved at virksomheten skilles ut fra en bedrift som allerede eksisterer. Det er mulig å holde enheten utenfor en opptelling av nye bedrifter, og det er mulig å følge enheten tilbake til tida før "starttidspunktet", ved at registeret inneholder en referanse til den enheten virksomheten ble drevet under tidligere.

Referansenummeret er I-nr. til den enheten vi ønsker å henvise til. Når det skal lages statistikk over tilgang og opphør, tjener nummeret først og fremst som et merke for at enkelte tilganger eller opphør ikke er reelle. Til mer avanserte studier av sammenslåingenes og oppdelingenes karakter vil referansenummeret spille en større rolle. Likevel er det nok ved sammenlikning på enhetsnivå over tid at referansenummeret som identifikasjonsbegrep har størst betydning.

I svært mange tilfeller inneholder Byråets skjemaer for få opplysninger til at Registerkontoret kan behandle opphør-/tilgangsproblemene på riktig måte. Det samme gjelder i noen grad eksterne administrative skjemaer, som utgjør den viktigste tilgangskilde for bedrifts- og foretaksregisteret, sjøl om vi her har kommet langt i å påvirke skjemaformingen for å dekke Byråets behov. Det er også klart at skjemaer umulig kan konstrueres slik at vi får all informasjon som er nødvendig for riktig behandling på dette feltet.

I tillegg kommer at problematikken er så komplisert at vi ikke kan vente at alle, verken ved Registerkontoret eller ved andre kontorer som leverer informasjon til registeret, har full oversikt. I dette notatet er bare hovedtrekkene blitt berørt, vanskelige detaljer som sammenslåing og oppdeling innen samme flerbedriftsforetak, referansenummer til bedrift eller foretaksenhet osv., skal ikke drøftes her. Vi bør i hvert fall være klar over at det er umulig å unngå feilbehandling som skyldes mangelfull registerkunnskap på dette området.

6.2. Henvisning til dublett

Dubletter i bedrifts- og foretaksregisteret kan bl.a. oppstå ved at en bedrift identifiseres ved avvikende navn i forskjellige kildemateriale. Den vanligste dublett-typen får vi imidlertid ved at nye virksomheter som meldes til Byrådet via registreringsmeldingene seinere viser seg å være overdragelser av tidligere registrerte bedrifter. Dette forekommer relativt ofte til tross for at registreringsmeldingene, riktig utfylt, skal gi opplysning om overdragelse. Sammenhengen viser seg som regel allerede ved første oppgaveinnhenting etter innføring av dubletten.

Når det blir oppdaget at samme virksomhet ved en feil er registrert under to I-nr., fjernes den sist innførte av enhetene fra basen.¹⁾ Dubletten eksisterer normalt i bedrifts- og foretaksregisteret i en relativt kort periode og skaper derfor få vanskeligheter ved sammenstilling av Byrå-data over tid. Derimot risikerer vi at koplinger med eksterne registre gir henvisning til den av enhetene som er fjernet, mens den gjenværende enheten overhodet ikke er knyttet til eksterne data. Vi har forsøkt å løse problemene på følgende måte:

1) I intern terminologi kalles dette en "avgang". Når en virksomhet innstilles, slik at enheten fortsatt finnes i registeret (men med endret kode for tilstand), snakker vi om et "opphør".

Hvis vi skal fjerne en enhet fra registeret skjer dette alltid fra terminal. I tillegg til selve avgangsordren må vi skrive hvilket I-nr. den tilsvarende (gjenværende) enheten har. Sammenhengen mellom numrene oppbevares i historiefilen. Når data fra administrative registre gir henvisning til et fjernet I-nr., kan vi ved hjelp av historiefilen knytte informasjonen til riktig enhet. For momsregisteret ligger henvisningen på våre egne enheter, som et kjennemerke i bedrifts- og foretaksregisteret. Forbindelsen med riktig enhet i momsregisteret blir derfor ødelagt om vår enhet fjernes, sjøl om historiefilen gir sammenhengen mellom I-numrene. Her er løsningen at momsnummeret fra en enhet vi fjerner blir overført maskinelt til den tilsvarende enheten i databasen, utfra det I-nummeret vi oppgir fra terminalen.

Bare i de siste åra har bedrifts- og foretaksregisteret vært koplet sammen med eksterne registre. Den maskinelle løsningen på dublett/koplingsproblemene er dessverre enda ferskere. Dette er et eksempel på at registerets rutiner utvikles etter hvert som det dukker opp nye behov og gir meg anledning til, helt til slutt, å gjenta oppfordringen fra innledningen: Det som er sagt her må ikke betraktes som en fasit for bedrifts- og foretaksregisteret i framtida. Dessuten vil jeg tilføye: Ta ikke for gitt at alle muligheter som ligger i dagens register kan være til hjelp ved utnytting av gammelt materiale.

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET,
KJENNEMERKER

Felt nr.	Felt navn	Ant. pos.	Bruker
1	Identifikasjonsnummer	7	
2	Navn	35	
3	Gate-/veiadresse	20	
4	Postnummer	4	
5	Registerenhetstype	1	
6	Tilstand	1	
7	Foretaksnummer	7	
8	Kommunekode	4	
10	Sysselsetting	4	
11	Omsetning	8	
12	Eierforhold	1	
(13)	Indikasjon	1	5.ktr
(15)	Områdekode E.verk	1	5.ktr
(16)	Utenlandsk kapital	1	5.ktr
(17)	Offentlige bedrifter	1	5.ktr
(18)	Kraftprod./ikke kraftprod.	1	5.ktr
(25)	Storbedriftskode	1	5.ktr
(26)	Skjematype	1	7.ktr
27	Næringsgruppe ¹⁾	5	
28	Merke delregister og unntak	2	
29	Momsnummer	9	
(30)	Forsendelsesadresse	20	
(31)	Forsendelsespostnr.	4	
32	Karakteristikk	20	
(35)	Institusjonell sektorkode	2	3.ktr
(36)	Delstatistikk	1	3.ktr
(37)	Listegruppe	1	3.ktr
(38)	Avgangsår	1	3.ktr

Kjennemerker i parentes har ikke dato og finnes ikke i historiefilen.

1) I historiefilen finnes dessuten for eldre årganger felt nr. 9, gammel næringsgruppe (4 pos.).

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET;

BESTAND PR. 1.JANUAR 1979

BEDRIFTER; UNNTATT OPPHØRTE; MED OPPGITT NERING ETTER FYLKE OG NERING ²⁾

ALLE FYLKER	NØR.1	NØR.2	NØR.3	NØR.4	NØR.5	NØR.6	NØR.7	NØR.8	NØR.9	
ALLE FYLKER	193655	12033	776	20843	1322	28659	55318	25103	15855	33746
ØSTFOLD	10776	710	45	1350	64	1648	3106	1330	718	1805
AKERSHUS	14178	907	40	1481	82	2147	3604	2304	1216	2397
OSLO	29050	346	20	2882	11	1973	9977	3815	5096	4930
HEDMARK	9431	1369	42	987	73	1399	2395	1233	461	1472
OPPLAND	9559	1124	49	935	76	1771	2484	1094	423	1603
BUSKERUD	10936	862	51	1197	75	1898	3037	1329	685	1802
VESTFOLD	8501	508	61	956	35	1419	2513	873	639	1497
TELEMARK	7654	563	33	807	47	1230	2195	971	484	1324
AUST-AGDER	4675	392	33	521	16	877	1206	576	273	781
VEST-AGDER	6311	271	27	682	20	1045	1897	694	535	1140
ROGALAND	12423	946	61	1400	54	1888	3589	1377	898	2210
HORDALAND	16253	538	44	1883	114	2616	4690	2138	1255	2975
SOSN OG FJORDANE	5208	352	23	574	89	942	1404	603	233	988
MØRE OG ROMSDAL	11592	650	51	1755	175	1903	3192	1238	674	1954
SØR-TRØNDELAG	9957	734	60	1046	104	1272	2732	1352	829	1828
NORD-TRØNDELAG	5983	852	34	565	73	876	1321	922	279	1061
NORDLAND	11114	648	57	1000	139	1887	3094	1642	575	2072
TROMS	6463	194	29	518	47	1237	1820	1023	431	1164
FINNMARK	3591	67	16	304	28	631	1062	589	151	743

1) UNNTATT SVALBARD OG NORDSJØEN

2) SE STANDARD FOR NÆRINGSGRUPPERING

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET,
AJOURHOLDSKILDE: NAVNEKORT

Forside:

Ident. nr.	Type	Kommune	Næring	Eierforhold	Foretaksnr.
------------	------	---------	--------	-------------	-------------

Statistisk Sentralbyrå
Rådhusgt. 8
Postboks 8131 Dep. Oslo 1
Tlf. (02) *41 38 20

Navne kort for bedrifts- og foretaksregisteret 1977

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Bes vennligst returnert i vedlagte svarkonvolutt innen 5 dager

Opggavene er undergitt taushetsplikt. De vil bare bli nyttet til å utarbeide statistikk og vil bli oppbevart og tilintetgjort på en betryggende måte. Statistisk Sentralbyrå ber Dem besvare spørsmålene på dette kort som er et ledd i ajourføringen av Byråets bedriftsregister. Der er viktig at alle kort blir besvart. Oppgavene innhentes med hjemmel i lov av 25. april 1907, jfr. Stortingsvedtak av 11. november 1976, Finansdepartementets bestemmelser av 29. desember 1976 og kgl. res. av 7. januar 1977.

Firma som driver på forskjellige steder eller i ulike bransjer, skal fylle ut et navne kort for hver virksomhet. Henvend Dem til Byrået dersom De trenger flere kort, eller utsettelse med innsendingen. Ved eventuell henvendelse, oppgi det ident.nr. som står øverst til venstre på kortet.

Vennligst rett eventuelle feil i navnet og adressen nedenfor.

Skriv ikke her

Bedriftens beliggenhet (gate/vei, sted)			
Er bedriften (sett kryss)		Dato for opphør: _____	
☐ I vanlig drift	☐ Midlertidig ute av drift	☐ Opphørt	Resten av spørsmålene skal besvares selv om det har vært drift bare en del av 1977.
☐ Registrert bare for å beskytte firmanavn, varemerke e.l.	☐ Investeringsbedrift	☐ Solgt, overdratt til andre	
Omsetning i 1977 FELT A: Omsetningen settes for produksjonsvirksomhet lik verdien av produksjon for egen regning, godtgjørelse for reparasjons- og monteringsarbeid samt verdien av investeringer og reparasjoner utført med egne ansatte; for handelsvirksomhet lik bruttoomsetningen og for tjenesteytende virksomhet lik bruttoinntekten. Ta med all avgiftspliktig og avgiftsfri omsetning og omsetning utenfor avgiftsområdet. Frakt, tolluttlegg o.l. for kunder tas ikke med. FELT C: Belop ført i dette feltet tas ikke med under A. FELT D: Fylles bare ut hvis omsetningsverdien er ukjent og derfor ikke ført opp under C.		A Omsetning ekskl. MVA B Utgående MVA C Omsetn.verdi av formidlede varer/tjenester D Provisjoner	Hele tusen kroner Utførte årsverk i 1977 1 årsverk = 1 heltids sysselsatt hele året. Ta med både ansatte, eiere og familiemedlemmer som arbeider i bedriften. Eksempler på omregning: 1 sysselsatt én dag i uken hele året utgjør 1/5 årsverk. - 2 heltids sysselsatte en tredjedel av året utgjør 2/3 årsverk.
		Utførte årsverk	Eiere
		Andre	

RA-205

SE BAKSIDEN

Bakside:

Eierens navn og adresse: (For aksjeselskaper oppgis ikke aksjonærenes navn.)		
Endring i bedriftens eierforhold i løpet av siste år		Dato for eventuell endring
Bedriften er solgt/overdratt til (navn og adresse):	Bedriften er overtatt fra (navn og adresse):	
Andre endringer i eierforhold eller firmanavn		
Virksomhetens art (bransje). Oppgi nøyaktig virksomhetens art og de varer eller tjenester som frambringes, f.eks. jordbruk, fiske, bryting av kalkstein, produksjon av herrekjær, engrosandel med frukt og grønnsaker, bygningsteknisk konsulentvirksomhet, utleie av lagerrom, kafé, damefrisør, advokatvirksomhet, lege, helseinstitusjon, foreningsvirksomhet, byggevirksomhet, lastebiltransport e. a.		
Oppgi anslagsvis omsetningens fordeling på de viktigste varer eller tjenester		
Andre opplysninger		

Forespørsler fra Byrået kan rettes til (Navn og telefonnr.)

Dato, underskrift

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET,
AJOURHOLDSKILDE: REGISTRERINGSMEDLING FOR MERVERDIAVGIFT

Sendes i 2 eksemplarer til

Fylkesskattesjefen

Les rettledningen
på baksiden
før blanketten
fylles ut

Registreringsmelding

Merverdiavgift

(Melding om virksomhet som går inn under lov om merverdiavgift)

Ny virksomhet

Overtakelse av tidligere virksomhet

FASTSATT AV SKATTEDIREKTØREN

1	Firma eller gårdsbrukets navn			Kommune						
	Adresse			Postnr og sted						
	Virksomhetens art, bransje			Har Deres omsetning av varer/ tjenester, herunder avgiftspliktige utfak, oversteg kr. 6000 i en periode på 12 mnd.? Hvis nei, se rettledningen.						
	Ansvarsforhold (virksomheten drives av):			☐ Ja ☐ Nei						
☐	☐	☐								
Ene-innehaver			Ansvarlig selskap			Selskap med begrenset ansvar				
Navn (innehaver eller disponent)			Adresse			Fødselsnummer				
						Fødselsdag mnd. år Personnr.				
2	Dato for start/ overtagelse		Tidligere innehaver		Aktiva overtatt etter tidligere innehaver					
					Varebeholdning kr. Maskiner, inventar, transportmidler m. v. kr. Besetning kr.					
				Utestående fordringer tidligere oppgitt til avgiftsberegning kr.		ikke oppgitt til avgiftsberegning kr.				
3	Regnskapsførers navn, adresse, telefon						Blankett for omsetningsoppgave ønskes sendt direkte til regnskapsføreren			
	Revisors navn, adresse, telefon						Ønsket målform			
						☐ Bokmål ☐ Nynorsk				
4	Jord- og skogbruk			Forpaktningsbrukets eier			Annen næring: Oppgi arten (handel, håndverk, transport, kiosk etc.)			
	☐ Selveierbruk		☐ Forpaktningsbruk							
	Jordbruk – dyrket areal dekar		Gartneri/Hagebruk – areal dekar		Skogbruk – produktivt areal dekar				Husdyrhold/Reindrift	
					☐ Ja ☐ Nei					
5	Fiske (Hovedfartøy og evt. hjelpefartøy nr./navn og størrelse i fot)						Hvor stor årlig omsetning i denne næringen?			
	Omsetningsform				Lottfiske				over kr. 18 000 ☐ under kr. 18 000 ☐	
	☐ Bare gjennom salgslag		☐ Bare til andre enn salgslag		☐ Både gjennom salgslag og til andre				☐ Ja ☐ Nei	
6	Annen næringsvirksomhet som drives av samme innehaver			Virksomhetens navn, adresse, og evt. reg.nr.			Kommune, fylke			
							Art, bransje			
7	Særlige opplysninger									
8	Sted			Dato		Underskrift				

DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET,
AJOURHOLDSKILDE: MELDING TIL ARBEIDSGIVERREGISTERET

Melding til
arbeidsgiverregisteret

1	1.1 Meldingen gjelder		1.2 Arbeidsgivernummer (for trygdekontoret, gummiert slipp)	
	☐ Innmelding ☐ Endring ☐ Opphør			
	1.3 Evt. tidligere tildelt arbeidsgivernummer			
	1.4 Arbeidsgiverens navn, firma			1.5 Telefonnummer
	1.6 Gate/vei, adresse		1.7 Postnummer og -sted	
	1.8 Arbeidsgiverens kontorkommune		1.9 Hovedsete (for utenlandsk selskap)	
	1.10 Arbeidsstedets beliggenhet			For trygdekontoret
	☐ I Norge (oppgi kommune)			
	☐ På norsk kontinentalsokkel			
	☐ I utlandet (oppgi land)			
2	2.1 Virksomhetens art, bransje			
	2.2 Vil samlet sysselsetting tilsvare minst én person på heltid (eierens egen innsats medregnet)?		2.3 Ønsker De opplysninger om forsikring av arbeidsgiveransvar for lønn i arbeids-giverperioden?	
	☐ Ja ☐ Nei		☐ Ja ☐ Nei	
	2.4 Innmeldingsgrunnlag		Ved overtakelse, oppgi tidligere navn	
☐ Ny virksomhet ☐ Utvidelse av egen reg. virksomhet ☐ Overtakelse av annens virksomhet				
2.5 Har eieren tidligere vært registrert som arbeidsgiver?		Hvis ja, oppgi her navn og tidligere kontorkommune		
☐ Ja ☐ Nei				
3	3.1 Sted		Dato	3.3 For trygdekontoret
	3.2 Arbeidsgiverens underskrift, stempel på alle eksemplarer		Tr.kontor nr.	
		Dato		
		Sign.		

Blanketten skal sendes trygdekontoret i arbeidsgiverens kontorkommune

TNy/BLa, 18/8-78

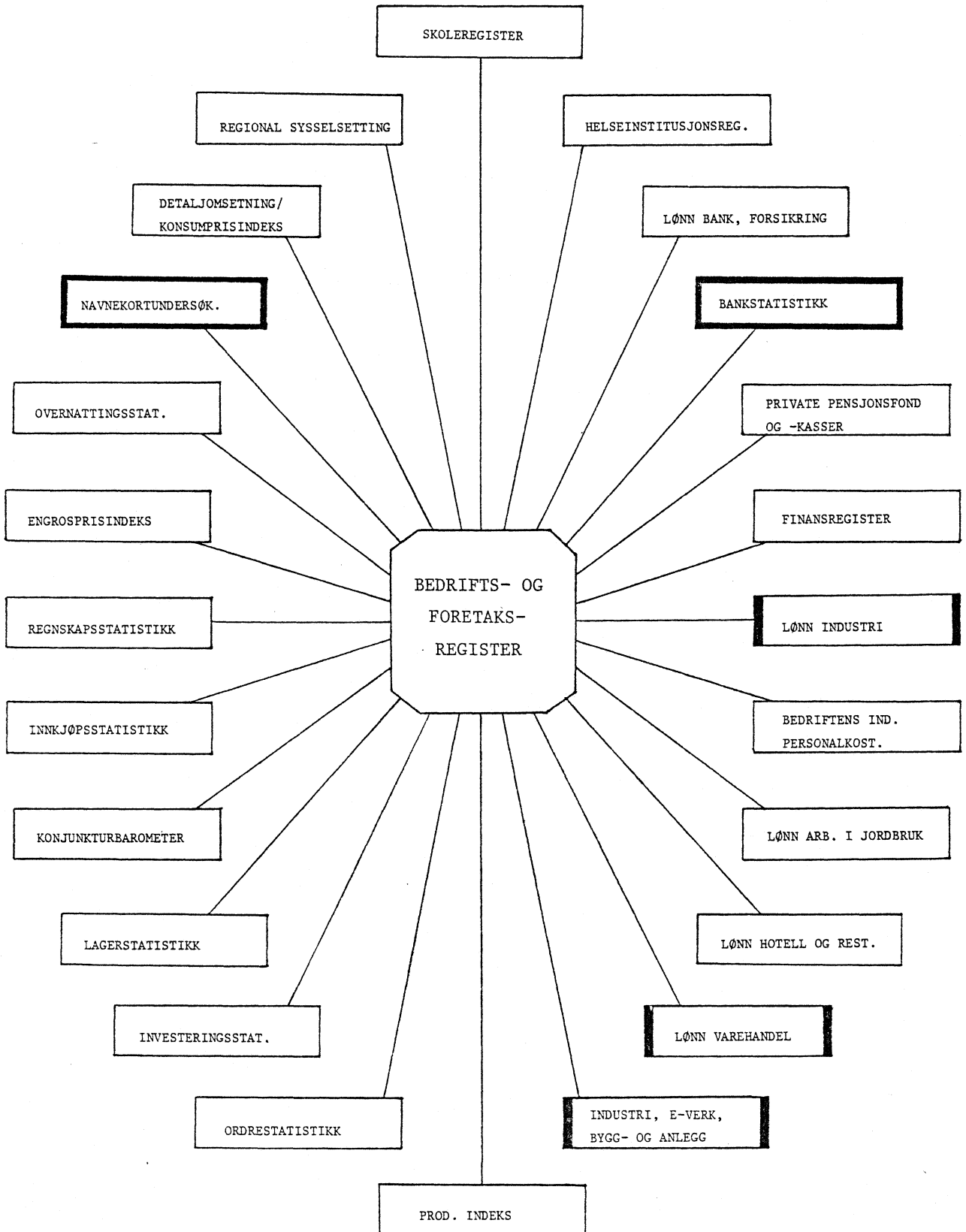
DET SENTRALE BEDRIFTS- OG FORETAKSREGISTERET,
DELREGISTERE OG PERIODISKE UTVALG

OMFANG:

MINDRE ENN 10 000

10 000 - 100 000

MER ENN 100 000

TNy/BLa, 15/8-78

KOPLING MELLOM BYRÅETS SENTRALE REGISTRE
OG VIKTIGE EKSTERNE REGISTRE

(Kjennemerke-oversikten
er ikke komplett)

